

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

M. ÖZEL VE DİĞERLERİ / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no. 14350/05, 15245/05 ve 16051/05)

KARAR (Gözden Geçirme)

Sözleşme'nin 41. maddesi • Manevi zarar • Vefat eden başvuran ile ilgili kararın gözden geçirilmesi • Mirasçılara yapılacak ödeme

STRAZBURG

31 Mart 2020

Kesinleşme Tarihi

31 Temmuz 2020

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

M. Özel ve Diğerleri/Türkiye davasında (10 Kasım 2015 tarihli kararın gözden geçirilmesi),

Başkan

Paul Lemmens,

Hâkimler

Helen Keller,

Egidijus Kūris,

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro,

Ivana Jelić,

Saadet Yüksel,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

10 Kasım 2015 tarihinde yapılan kapalı müzakerelerin ardından,

Söz konusu tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, sekiz Türk vatandaşı tarafından ("başvuranlar") İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi Mahkemeye yapılmış olan üç başvuru vardır. Her bir başvurunun yapıldığı tarih, başvuranların isimleri ve diğer detaylar, 17 Kasım 2015 tarihli kararda belirtilmiştir.

2. Yukarıda anılan kararda Mahkeme, davalı Devletin başvuranların yakınlarının deprem sebebiyle ölmelerine ilişkin ulusal makamlar tarafından yürütülen ceza yargılamalarıyla ilgili pozitif yükümlülüğünü yerine getirememesi sebebiyle Sözleşme'nin 2. maddesinin usul yönünden ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme ayrıca, sekiz başvurana manevi

tazminat olarak toplam 124.000 avro ve başvuruların üçüne masraf ve giderler bakımından 4.000 avro ödenmesine karar vermiştir.

3. 15 Temmuz 2016 tarihinde 15245/05 no.lu başvuruda başvuranların temsilcisi başvuranlardan biri olan İsmail Erdoğan'ın 25 Eylül 2009 tarihinde vefat etmiş olduğunu öğrendiğini ve mirasçılarının başvuruyu takip etmek istediklerini Mahkemeye bildirmiştir. Bu doğrultuda, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 80. maddesi uyarınca kararın gözden geçirilmesini talep etmiştir.

4. 3 Temmuz 2018 tarihinde Mahkeme gözden geçirme talebini değerlendirmiş ve Hükümete görüşlerini bildirmesi için altı haftalık bir süre vermeye karar vermiştir. Söz konusu görüşler 10 Eylül 2018 tarihinde alınmıştır. Başvuranlar, cevaben Mahkemeye herhangi bir görüş ibraz etmemişlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

GÖZDEN GEÇİRMEYE YÖNELİK TALEP

5. Başvuranların temsilcisi, İsmail Erdoğan'ın kararın verilmesinden edilmesinden önce vefat etmiş olması nedeniyle icrasını sağlayamadığı 17 Kasım 2015 tarihli kararın gözden geçirilmesini talep etmiştir.

6. Yasal temsilci, resmî belgelere dayanarak, Güher Erdoğan, Şükrü Erdoğan, Şemsi Erdoğan, Cemal Ulusoy, Bülent Erdoğan ve Menekşe Kılıç'ın yukarıda anılan vefat etmiş başvuranın mirasçıları olduğunu ve dolayısıyla, vefat etmiş olan başvurana ödenecek meblağının mirasçılara verilmesi gerektiğini Mahkemeye bildirmiştir.

7. Hükümet, başvuran İsmail Erdoğan'ın 25 Eylül 2009 tarihinde, yani kararın kabul edilmesinden yaklaşık 6 yıl önce vefat etmiş olduğunu ancak ne başvuranların temsilcisinin ne de İsmail Erdoğan'ın mirasçılarının Mahkemeyi bu konu hakkında bilgilendirmemiş olduklarını belirtmiştir.

Hükümet ayrıca, yargılamaların yürütülmesinde tarafların Mahkemeyle tam iş birliği gösterme yükümlülüğüne atıfta bulunmuş (bk. Mahkeme İçtüzüğü 44A maddesi) ve Mahkemeyi, başvuranın vefat etmiş olduğu konusunda zamanında bilgilendirilmemesi nedeniyle İç Tüzüğü'nün 44C maddesi uyarınca “gerekli sonuçları” çıkarmaya davet etmiştir.

8. Hükümetin Mahkeme İç Tüzüğü'nün 44A ve C maddelerine yaptığı atfa ilişkin olarak Mahkeme, hâlihazırda, benzer üç davada davalı Hükümet tarafından sunulan benzer iddiaları incelediğini ve reddettiğini kaydetmektedir (bk. *Cangöz ve Diğerleri/Türkiye* (gözden geçirme), no. 7469/06, § 9, 19 Eylül 2017; *Benzer ve Diğerleri/Türkiye* (gözden geçirme), no. 23502/06, § 13, 13 Ocak 2015 ve *Gülbahar Özer ve Diğerleri/Türkiye* (gözden geçirme), no. 44125/06, § 9, 10 Haziran 2014). Mahkeme, somut davada bu davalardaki tespitlerden ayrılmasını gerektirecek özel bir durum görmemektedir. Bu nedenle Mahkeme, başvuranın vefatına ilişkin daha erken bir aşamada bilgi verilmemesinden herhangi bir sonuç çıkarmanın gereksiz olduğu düşünmektedir.

9. Mahkeme, kendisine sunulan belgelerden Güher Erdoğan'ın vefat eden İsmail Erdoğan'ın karısı olduğunu; Şükrü Erdoğan, Şemsi Erdoğan, Cemal Ulusoy, Bülent Erdoğan ve Menekşe Kılıç'ın ise çocukları olduğunu kaydetmektedir.

10. Yukarıdaki bilgiler ışığında, Mahkeme bu altı mirasçının vefat eden akrabalarının yerine söz konusu kararın gözden geçirilmesini talep etme haklarının olduğunu düşünmektedir. Mahkeme mirasçıların bu yöndeki niyetlerini ifade ettiklerini ve kararın gözden geçirilmesini talep ettiklerini gözlemlemektedir.

11. Mahkeme, İç Tüzüğü'nün 80. maddesi göre 17 Kasım 2015 tarihli kararın gözden geçirilmesi gerektiğini değerlendirmektedir. Mahkeme İç Tüzüğü'nün ilgili bölümleri aşağıdaki gibidir:

“Taraflardan biri, mahiyeti gereği son karar üzerinde belirleyici bir etkisi olan ve kararın tefhim edildiği tarihte Mahkeme tarafından bilinmeyen ve kendisi tarafından

da bilinmesi mümkün olmayan bir olayın varlığını öğrendiği takdirde, ... Mahkeme'den kararın gözden geçirilmesini talep edebilir.

...”

12. Dolayısıyla Mahkeme, Güher Erdoğan'a (davadaki ikinci başvuran) 15.000 avro (on beş bin avro) ve İsmail Erdoğan'ın mirasçılarına, yani Güher Erdoğan, Şükrü Erdoğan, Şemsi Erdoğan, Cemal Ulusoy, Bülent Erdoğan ve Menekşe Kılıç'a ise manevi tazminat olarak müştereken 15.000 avro (on beş bin avro) ödenmesine hükmetmiştir.

13. Mahkeme, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankasının marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğunu değerlendirmektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Vefat eden İsmail Erdoğan tarafından Sözleşme'nin 41. maddesi kapsamında yapılan talep bakımından 17 Kasım 2015 tarihli kararını *gözden geçirmeye*,

ve bu doğrultuda,

2.

(a) davalı Devlet tarafından Güher Erdoğan'a ve İsmail Erdoğan'ın aşağıda belirtilen mirasçılarına manevi tazminat olarak, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek üzere başvuranlara yansıtılabilecek tüm vergiler hariç aşağıdaki meblağların ödenmesine;

(i) başvuran Güher Erdoğan'a 15.000 avro (on beş bin avro);

(ii) İsmail Erdoğan'ın mirasçıları, yani Güher Erdoğan, Şükrü Erdoğan, Şemsi Erdoğan, Cemal Ulusoy, Bülent Erdoğan ve Menekşe Kılıç'a 15.000 avro (on beş bin avro);

(b) yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme gününe kadar geçen sürede, yukarıda bahsedilen miktara, Avrupa Merkez Bankasının söz konusu dönem için geçerli olan marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oran üzerinden basit faiz uygulanmasına *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesi uyarınca 31 Mart 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Paul Lemmens
Başkan